

Exempel på gymnasiearbete inom estetiska programmet – dans

Koreografi i olika scenrum

Elevens idé

Clara och tre andra elever har funderat över och diskuterat stadens busstorg, en plats de passerar varje dag till och från skolan. Hur är torget när det är tomt och öde på nätterna? Dagtid sjuder ju torget av liv – det är torghandel, några handlar där, andra sitter och vilar på bänkarna, medan de flesta är på väg till och från affärer, restauranger eller bussar som tar dem till eller från jobbet. Vad händer om man intar torget sen natt/tidig morgon med koreografi? Och vad händer när man framför samma koreografi i ett traditionellt scenrum, nämligen skolans danssal? Hur kan koreografin och de två platserna interagera med varandra? Genom koreografin kan platsens betydelse för hur man kan tolka och förstå koreografi undersökas. Eleverna vill utforska platsernas begränsningar och hur användningen av en plats ger den betydelse.

Idén är att de ska filma koreografin på torget en tidig morgon vid fyratiden. Valet av klockslag bygger på att de bedömer att det är den tid på dygnet som det är mest troligt att torget är tomt. Valet av tidpunkten gör de också utifrån att de tänker sig ett ljus som varken tydligt anger att det är natt eller dag.

Koreografiskt vill de arbeta i olika konstellationer där de utgår från att de är en kvartett och att de utifrån den kan göra utbrytningar som bildar till exempel solo, duo och trio. Koreografin ska bestå av fyra delar. Clara kommer att göra koreografi och ansvara för en fjärdedel. När hon koreograferat färdigt ska hon lära ut sin del till de andra och tillsammans skapar de därefter övergångar mellan delarna så att koreografin upplevs som en helhet.

Gruppen vill prova på olika roller genom att både vara koreografer och dansare. De vill också arbeta såväl kollektivt som individuellt – kollektivt genom att spåna idéer,

diskutera fram lösningar och göra föreställningen tillsammans, och individuellt genom att de gör koreografi till varsin del. Eleverna vill också pröva hur olika konstnärliga uttryck kan interagera genom att använda film och dans i föreställningen.

Frågeställning

Den frågeställning Clara utgår från i sitt arbete är:

Vad händer när man framför samma koreografi på två platser som har olika ändamål (busstorget och scenen)? Hur kan koreografin på de båda platserna interagera i en scenisk föreställning?

Koppling till examensmålen

Claras gymnasiearbete harmonierar med examensmålen för estetiska programmet och berör centrala kunskapsområden inom programmet. I arbetet får Clara visa kunskaper i estetik, konst och kommunikation. Hon visar sin förmåga att använda koreografiska verktyg och metoder för att skapa en föreställning. Kommunikationsförmåga visar hon dels genom iscensättningen av hela idén, dels genom framförandet vid föreställningen. Gymnasiearbetet kräver vidare förmåga att relatera en konstnärlig idé till ett samtida estetiskt och konstnärligt sammanhang.

I gymnasiearbetet använder Clara kunskaper hon utvecklat i bland annat ämnena dansgestaltning, dansteknik och dansteori.

Planering

Innan eleverna sätter igång med sitt gymnasiearbete lyssnar de till en föreläsning om gymnasiearbetet och de krav som ställs. Föreläsningen hålls inför flera elever som ska göra gymnasiearbete under samma period.

I inledningsskedet träffar Claras grupp den ansvariga läraren tillsammans med medbedömaren som är koreograf. Medbedömaren har kompetensen att bedöma såväl den konstnärliga processen som det koreografiska och dansmässiga resultatet. Medbedömaren är delaktig vid introduktionen av arbetet för att få ta del av den konstnärliga intentionen såsom den ursprungligen gestaltade sig.

Efter mötet med läraren och medbedömaren tänker gruppen igenom hela processen och funderar över vad som ska göras. De skriver ner de frågor som dyker upp:

- När ska koreografin vara färdig?
- När ska den filmas och vem ska filma?
- Hur ska de arbeta med filmen, vem kan redigera den?
- Behöver de alla lära sig hur man redigerar film?
- Vilken musik ska de använda?

Skolverket

- Hur ska musiken användas i filmen respektive på scenen?
- Vilka kostymer ska de ha och när måste de vara klara?
- På vilket sätt förhåller sig alla delar, koreografi, musik och kostym till de valda platserna?
- När ska de arbeta med det sceniska arbetet så att filmen inte upplevs som en separat del?
- Hur lång tid ska beräknas för varje moment i arbetsprocessen?
- När ska work-in-progress vara?
- När ska det vara genrep och när ska föreställningen ha premiär?

Därefter gör de ett tidsschema och delar upp planeringen i 1) arbetsprocess 2) repetitionsarbete och 3) föreställningsperiod.

Gruppen har valt att ha en redovisning mitt i arbetsprocessen som de kallar ”work-in-progress” för att få feedback från andra elever om hur deras idé håller på att utvecklas. Efter denna redovisning planerar de in en lång period av arbete som kan nyttjas för att utveckla projektet innan det är dags för föreställning. De bokar tider för avstämning med läraren, för work-in-progress, repetitioner, genrep och föreställningar men också tid för dokumentation och för utvärdering av arbetet.

Genomförande

Claras gymnasiearbete ska resultera i en scenisk föreställning. En utmaning i arbetet är att få ihop de två konstnärliga uttrycken *film* och *dans* till en femton minuter lång föreställning som upplevs som en helhet.

För att kunna genomföra gymnasiearbetet bedömer eleverna att de behöver arbeta i grupp. De har en gemensam idé som de vill undersöka och med fyra gruppmedlemmar är det mer rimligt att de ska klara av att genomföra arbetet som även innehåller filmade inslag. De är tillräckligt många för att kunna arbeta med olika koreografiska konstellationer och utifrån en grundidé om en kvartett också variera mellan solo, duo och trio. Det gör att de kan klara att skapa en koreografi som upplevs hänga ihop genom att det inte blir för många och långa pauser vid till exempel scenbyten.

Som koreografisk arbetsmetod har de valt att skapa en koreografi i fyra delar. När Clara koreograferat färdigt sin fjärdedel lär hon ut sin del till de andra, och lär sig de andra tre delarna. Varje del bygger på en kvartett, men det koreografiska materialet bryts sönder, varieras och sätts ihop på nya sätt och anpassas till olika konstellationer. I arbetsmetoden ingår också att filma koreografin och att sedan i den sceniska föreställningen arbeta med interaktionen mellan den filmade koreografin och den sceniska händelsen. En av eleverna i gruppen har arbetat mycket med film och tar huvudansvaret för filmredigeringen.

Läraren ger eleverna feedback vid några tillfällen under arbetets gång, bland annat

efter elevernas work-in-progress. Feedbacken fokuserar på planering, arbetssätt och utveckling av den konstnärliga idén.Handledningstillfällena ger läraren möjlighet att ta del av och kunna bedöma processen. Dessa tillfällen är gemensamma för hela gruppen för att alla elever ska få möjlighet att träna på förmågan att ge och ta emot respons på ett sakligt sätt.

När work-in-progress, bearbetningar, repetitioner och genrep är avklarade är det dags för den sceniska föreställningen. Denna görs inför publik. Efter föreställningen ska Clara och de andra eleverna ge respons på ett annat gymnasiearbete och få respons från en grupp elever som även de arbetat med en dansföreställning. Responsen innefattar att de kort ska sammanfatta hur de uppfattar att den konstnärliga idén har genomförts. De lyfter fram styrkan och det intressanta i resultatet men också det som de ser som föreställningens svagheter. De resonerar runt andra möjliga lösningar när det gäller val av till exempel arbetsmetod, musik och kostym, och vilka konsekvenser de skulle kunna ha fått.

Ansvarig lärare och medbedömare ser föreställningen och är med när eleverna får respons på sitt arbete. Läraren bedömer hur väl den konstnärliga idén genomförs i den sceniska föreställningen. Det innebär att hon gör en sammanlagd bedömning av hur koreografiska verktyg och metoder använts och hur väl föreställningen framförs både danstekniskt och gestaltningsmässigt. Läraren bedömer även elevernas förmåga att ta initiativ och ansvar för planering och genomförande genom hela processarbetet och föreställningarna samt förmåga att ge och ta emot konstruktiv kritik genom responsförändring. Medbedömaren gör en självständig bedömning som diskuteras med den ansvariga läraren.

Gymnasiearbetet ska enligt examensmålen också beskrivas på engelska. Gruppen väljer att göra en muntlig sammanfattning av projektet inför en grupp andra elever och läraren. Sammanfattningen visar att de behärskar ämnesrelevanta uttryck på engelska.

Utvärdering

Eleverna för varsin loggbok där de dokumenterar processen. I loggboken skriver eleverna särskilt om utvecklingen av den konstnärliga idén och om hur gruppens arbete och planering fungerar. Här synliggörs hur de allteftersom måste anpassa planering och arbetssätt efter situationer som uppkommer under arbetets gång. Den färdiga föreställningen dokumenteras genom film. Efter föreställningen och respons från andra elever gör eleverna dels en individuell utvärdering av hur väl de lyckats genomföra intentionerna med den konstnärliga idén i föreställningen, dels en grupputvärdering där de gemensamt diskuterar process och resultat.

I utvärderingen visar Clara sin förmåga att reflektera över och värdera resultatet av den egna arbetsinsatsen, vald arbetsmetod och intentionen med den konstnärliga idén. Reflektionen sker muntligt och har förberetts genom att eleverna i förväg har fått frågor att reflektera över.